

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserta) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 3.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 38.

V Ljubljani, v četrtek 16. februvarija 1893.

Letnik XXI.

Vicit Leo!

„Misericordia et veritas obvia-
verunt sibi, iustitia et pax oscu-
latae sunt.“ Ps. 84. 11.

Te krilate besede psalmistove prihajajo v spo-
min mislečemu katoličanu v svečanem trenutku, ko
tekmuje vesoljni svet, kako bi lepše in dostojnejše
izrazil ljubezen Očetu krščanstva, kako bi zadostno
počastil namestnika Kristusovega. Očitno se javi v
teh zopet in zopet se ponavljajočih svečanih oblet-
nicah, katere praznuje stolica sv. Petra, prst božji,
ki vodi in čuva svojo ustanovo na zemlji.

Bili so časi, ko je v drugačnem cvetu cvetela
slava sv. stolice, ko je bila nje oblast svetni na-
sproti, kakor solnce luni. Slavna je bila ta doba v
zgodovini, v blaginjo cerkvi in državam. A duh
časa je razdril to razmerje, ki je bilo blagoslovljeno
z nebes in v blagor človeškemu rodu. Jele so se
pojavit zle moči, moči teme, ki so si nadele hi-
navsko krinko svetlobe. V ta „posvetljeni“ mrak so
potapljale in še potapljajo človeški rod ter mamijo
negov vid in posluš, da več ne sluti noči, ki ga
obdaja. V svoji strogi doslednosti in nedoslednosti
so zagazile tako daleč, da jim ne zadostuje več le
jedna resnica, njih širok um potrebuje „resnic“ celo
kopo, ki so med seboj jedine le v sovraštvu do
večne resnice.

V teh neumljivih časih, kakoršnih menda še
ni bilo, godé se čuda, katera ume tudi le sedanjí
svet. V istem hipu, ko se pójé in govori o ljubezni,
bratoljubju in svobodi, o prosveti in napredku,
uprav v tem hipu rožljajo spona krutega robstva,
kolje brat brata, in človeški duh napreduje tako
silovito, da blazni in gine obupajoč sam nad seboj.

V tej brezkončni vrsti najostrejših protislovij
se shajajo množice, tolpa se zbira k tolpi, ker
lastna vest uči vsakega, da nikomur ne sme več
zaupati. Ker um ne more najti jedine resnice, do-
loči naj jo — pest! V jedni roki drži svet svoje
delavno orodje, v drugi pa nabrušen meč. A nave-
ličal se je že nositi oboje; zagnati hoče od sebe

jedno Meč? — Ne! — svoje orodje!
Meč naj ga reši in živi, ko ga pravično delo več
ne more!

Svet je razdvojen! Dve velikanski vojski si
stojita nasproti. Druga drugo dolži tega pogubnega
stanja človeškega. Vsaka zré rešitev zavozljanega in
zamotanega položaja le v popolnem porazu svoje
sovražnice. Obe sta pripravljene na odločilen boj,
na boj na življenje ali smrt.

Zaročljalo je že marsikdaj, lomila so se kopja,
krhali so meči, padali vojaki. „In Cruce salus!“ je
bilo géslo prvi vojski, in prapor njen — križ.
„Ecrasez l'infame!“ bučalo je z druge strani, kjer
se je dvigala kot prapor — framasonska lopata.

Zopet in zopet je že proglasila vojna teme
svojo zmago, slavila svoje zmagoslavje, češ, poražen
je sovrag. A kolikokrat je rajala na bajnem grobu
svoje nasprotnice, tolikokrat je nehoté proglasila
svoj poraz in zmago „trdožive“ klevetnice. Sredi
največje zmagoslavne nje radosti je priletela vselej
nje nasprotnica kakor oživljen Feniks in strgala z
glave hinavski zmagalnici zmage venec.

In še doni bojni hrup, še se razlegajo bojni
klici z obeh strani. Pod vojno pa se trese in ječi
bojišče, vesoljna zemlja, da človek plah pričakuje,
kdaj se vse sesuje na kup. Se padajo kakor snopje
vojaki, a le na strani napadalčevi, ki naskakuje z
vseh strani skalo, v katero je zasajen sveti križ. Z
vso duševno silo skušajo zdrobiti skalo in izdreti ter
v blato poteptati njim klevetno znamenje. Ko že
pešajo njih zbesneli duhovi, privzdigajo obupno svoje
pesti, posegajoč po zadnjem sredstvu kot pristni po-
tomci kralja Balaka. Vzel je Balak proroka Balama
trikrat na Balove višave, da bi proklet Izraelov rod.
Trikrat ga je pozval, naj prekolne izvoljeno ljud-
stvo, a trikrat ga je blagoslovil prorok, češ, „da ga
blagoslovim, sem pozvan, in blagoslova mu odteg-
niti ne morem.“ In ko Balak prosi božjega moža:
„Ni ne prekolni ga, niti blagoslovi!“, tedaj mu od-
govori: „Ti-li nisem rekel, da sem storil, kar mi
je Bog ukazal?“ In tretjič ga je blagoslovil. Enako

vodijo sedaj Belialovi sluga, framasoni, vladarje in
njih ljudstva na vrtoglavne Balove višave brezver-
nosti, da bi prokleli in pokončali izvoljeno ljudstvo,
sveto cerkev; a tudi oni govoré z Baalamom: „Kako
bom proklinjal, kogar Bog ne proklinja? Kako bom
rotil, kogar Bog ne roti? Z najvišjega pečevja ga
vidim in s hribov ga ogledujem. To ljudstvo bo po-
sebej prebivalo in ne bo štetu med narode. Kdo
more razštet prah Jakobov in vedeti število Izrae-
love rodovine?“

Tako gine sovragom celó nada na zadnje sred-
stvo, na moč pesti, in ko si zmage ne more pri-
boriti, ne more si je niti — prislepiti!

Tudi letos se bje boj; ljut, a slovesno miren
je ta boj. Ne lomijo se kopja, ne krhajo se meči,
orožje žvenketa ne k boju, temveč v slavo zma-
galcu: slavi se smagoslavje, kakoršno slavé le ne-
besa nad peklom. To je zmaga prapora krščanskega
— sv. križa! Z nebes se niža na zemljo čarna
svetloba, in močan glas doni po celem bojnem
polju: „Fugite partes adversae, vicit Leo de
tribu Juda!“ Pred to svetlobo, pred to „lučjo z
neba“ se umika po bliskovo sovražna tema in
pred glasom se potikajo po kotih razširjevalci teme,
peneči se jeze. Nezmagani sedí na prestolu s trojno
krono ovenčan kralj, vladar vladarjev, kot pravi
„princeps pacis“, zastavonoša v svetem boju. Zemlje
vladarji se mu klanjajo od prvega do zadnjega, od
„apostolskega veličanstva“ do turškega sultana in
prvaka daljne Kine. Kakor kronani vladarji sreču-
jejo se tukaj pred prestolom sv. Očeta prijazno in v
bratski ljubavi tudi narodi, ki so sicer gojili smrtno
medsebojno sovraštvo v svojih sreih. Vpričo Očeta
krščanstva so pozabljene vse krivice, vsa žaljenja, po-
zabljen je vse, kar je netilo razdor med njimi.
Tukaj stiska Anglež roko Rusu, Madjar pozdravlja
Jugoslavana in Francoz pritiska Nemca na svoje
srce. Tu so rešena vsa pereča svetovna vprašanja
brez orožja, brez prelivanja krvi, ker spoznavajo:

„Da so očeta enega sinovi,
Ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi.“

LISTEK

Spomini

na velečast. gosp. Josipa Marna. častnega kano-
nika in c. kr. gimn. profesorja itd., od jednega
njegovih 16letnih součencev.

III.

Mej tem, ko so drugi tovariši med uro, odlo-
čeno za študiranje, sem ter tja peli ali kake burke
uganjali. Marna nikoli drugje ni bilo najti, kakor
pri knjigah. Zategadelj je pa tudi v šolskih pred-
metih, še zlasti v verni in npravni, tako gladko od-
govarjal pri izpitih, da gg. profesorji zanj niso
imeli drugih redov, nego: „Eminenter Primam“. V
prostih urah pa se je največ zopet bavil s svojim
najljubšim predmetom, s slovenščino. V dokaz na-
vedem to-le:

V tretjem letu bogoslovja hodil sem jaz v
VIII. šolo poslušat, kjer je gosp. Metelko ono leto
zopet predaval iz staroslovenščine. Imel sem ondi
jako imenitne součence, n. pr. svojega prejšnjega
profesorja iz fizike, Dežmana, sedanjega barona go-
spoda Žvegeljna itd. Marn, to zvedevši, mi takoj
naroči, rekóč: „Hodi, hodi po šoli zvečer k meni,
da mi poveš, kaj in kako vam bode Metelko iz

staroslovenščine pravil. Z veseljem sem njegovi želji
vstrel in pripoznati moram, da mi je Marn v teh
urah vedel več povedati, kakor v šoli sam gospod
Metelko.

Bral in študiral je namreč Marn vse dotlej
izišle Miklošičeve in Šafarikove knjige, in s tem si
je vedno spopolnoval jezikoslovje slovansko. Oni go-
spod profesor torej, ki se je pred leti javno zadiral
v Marna, da so mu Miklošičeva dela „terra inco-
gnita“, pač ni vedel in pomislil, da sam sebe v
obraz bje, ker bi se bil o tem lahko prepričal iz
prvih letnikov Marnovega „Jezičnika“.

Gotovo se Marnu kot novoposvečenemu maš-
niku v jeseni leta 1855 še niti ni sanjalo, ko je šel
v Horjul za duhovnega pomočnika, da ga je Bog
za drugo mesto odločil, nego za duhovnega pastirja.
Kako vesel in zadovoljen je bil na strani izkuše-
nega in pobožnega župnika Jerale, povedalo mi je
njegovo pismo, v katerem pravi: „Blagor nam no-
vincem, kateri imamo na strani tako vrle in dobre
in izkušene može, kakor je moj ljubeznjivi gospod
župnik! Sama dobrota in ljubezen ga je, da smo
mu vsi udani, jaz in farani. Ne želim si kmalu
priti od tod itd.“

Tako je deloval na strani g. župnika Jerale
dve leti z vso mogočo gorečnostjo pridno in mar-

ljivo, kakor je znal. Bil je poseben ljubljeneč žup-
nikov in vseh faranov. Priča tega bodi, da je še
poslednja leta, ko je že močno opešal, čestokrat in
najraje zahajal v Horjul k poveljevanju večjih
praznikov in pomolit na grob Jeralov. Tako človek
obrača, Bog obrne. Gospod profesor Metelko je
leta 1857 čisto oslabil in oslepil ter prosil opro-
ščenja iz svoje dolgotrne službe in velezaslužene
pokojnine.

Od prevzvišenega gospoda knezoškofa Wolfa
dojde mu povelje, da pred svojim izstopom predloži
po svoji najboljši vesti trojico, iz katere bi se mu
izbral najsposobnejši naslednik. Med temi tremi
postavil je Metelko Marna na prvem mestu. Vsled
tega izvoli prevz. škof Anton Alojzij Marna, kateri
še tisto jesen začasno nastopi profesuro iz sloven-
ščine, vmes pa tudi zaradi bolehnega A. Globoč-
nika poučuje verouk. Čez dve leti naredi preskušnje
iz slovenščine na Dunaju pri Miklošiču. Kmalu na
to je bilo po Globočnikovi smrti na c. kr. gimna-
ziji izpraznjeno mesto katehetovo. Tudi k tej pre-
skušnji oglasi se Marn in tekmeč bil mu je
dr. Gogala.

Ker ste bili pa ustanovljeni dve katehetski mesti
na gimnaziji ljubljanski, prišla sta dr. Gogala na
zgornjo, Marna na dolnjo gimnazijo. Odslej je Marn

Vzhod in zahod naudušeno spridužeta to sveto slavlje, pevajoč: „Misericordia et veritas obviaverunt sibi!“ — Sever in jug pa veselo dostavljata: „Justitia et pax osculatae sunt!“ In iz gri vseh štirih se ori do nebes gromeč pozdrav: „Ave, Leo!“ — Z nebeskih višav pa doni močan glas, da odmeva od njega hrib in dol: „Tu es Petrus! . . . Et clarificavi et iterum clarificabo!“

* * *

Ta slavna zmaga stolice sv. Petra je znamenje časa, prst božji, ki kaže, kje naj iščejo mogotci sveta rešitve vseh perečih dnevnih vprašanj, vseh zamotanih vozlov socialnega življenja, kaže očitno, kdo more oteti človeštvo. Nehote se nam pri tej priliki vsiljuje misli učenega zgodovinarja luteranca Böhmerja, ki piše: „Nur die Macht der Kirche allein kann in den uns drohenden Stürmen Recht und Freiheit sichern. Alle diejenigen, die den religionslosen Staat anstreben und deshalb alles religiöse und kirchliche mit Füßen treten, dabei aber immer von Freiheit und Fortschritt fasseln, werden nichts besseres, als dass die eiserne Hand einer Militärherrschaft die von ihnen zerbrochenen Stücke des Hirtenstabes in Gestalt einer Knute über ihren Rücken schwingt. Und so wird es kommen! . . . Der Staat braucht die Kirche, und die Zeit wird schon kommen, wo er sie bettelnd um ihre Hilfe bemühen wird; dagegen kann die Kirche die Hilfe des Staates entbehren, wie er dermalen ist.“

Ali bodo spoznali v tem sijajnem svetovnem činu mogotci sveta migljaj z nebes? — Dandanašnji, ko vodijo vladna krmila navadno možje, ki imajo o položaju le oficijalno idejo, kakoršno si zajemajo iz aktov in drugih mrtvih papirjev, smemo in moramo dvomiti!

To velikansko svetovno slavlje zdi se nek resnoben opomin vsem onim mogotcem: „Si delectamini sedibus et sceptris, o reges populi, diligite sapientiam, . . . diligite lumen sapientiae omnes, qui praeestis populis!“ (Sap. 6. 22.) Liga + 20.

Naše šole.

Govor državnega poslanca Robiča v drž. zboru dne 7. februarja 1893.

II.

Hud udarec priložil se je šoli s tem, da se ni nič oziralo na konfesionalne razmere. Razvoj stvari je to dovolj dokazal.

Opozarjam, kakor je že to storil jeden prvih govornikov te visoke zbornice, samo na ukaz doljenje-avstrijskega deželnega šolskega sveta, po katerem se v ljudskih in meščanskih šolah pred začetkom dopoldanskega in po sklepu popoldanskega pouka mora opraviti kratka molitev, ki se naj tako izbere, da se je lahko udeležé vsi otroci.

Opozarjam nadalje na ukaz dunajskega okrajnega šolskega sveta zastran križa v šoli.

Njega ekscelencja gosp. minister za bogočastje in nauk je v svojem odgovoru na interpelacijo konservativnega kluba izjavil, da on ne bode dopustil nikoli nobene naredbe, ki bi utegnila žaliti verska

celih 35 let, in samo dve leti kot provizoričen c. kr. profesor in katehet deloval na ljubljanski gimnaziji ter zapustil za seboj roj učencev po vsem Kranjskem in po vseh stanovih. Kot profesorja in kateheta ga ne bodem opisoval, ker ga nisem poskušal. Vem pa, kakor strog in natančen je bil nasproti sebi in kakor vesten in natančen je bil vsigdar v izpolnovanju svojih dolžnosti, tako strogo, vestno in natančno je postopal proti učencem, a vendar nikoli nobenemu ni storil niti najmanjše krivice. Rekel bi, kolikor sem ga kot 16letnega součence poznal, da posebnega daru govornišтва ni imel, kajti jezikovati je znal le v „Jezičniku“. Vem pa tudi, da ga v temeljitosti in učenosti v njegovem delovanju ne bode kmalu kdo dosegel. Sicer pa ga ni moža na javnem odru, v katerega ne bi zavidljivci lučali kamenja. Kaj pa da so to većinoma taki, ki sami bivajo pod steklenimi strehami! Tudi za krotkim, mirnim, tihim in pobožnim Marnom so nekateri pobirali kamenje. Vendar so bili le bele vrane med tisoči onih, kateri mu bodo svoje žive dni ohranili trajen in hvaležen spomin kot svojemu izvrstnemu profesorju in najboljši hotečemu katehetu. „Aere perennius“ pa bode njegov „30 letni Jezičnik“ kot najbogatejši dosedanjí zaklad vsem bodočim slovenskim jezikoslovcem in vsemu slovenskemu ljudstvu.

čuvstva katoliškega prebivalstva, in jaz sem celó prepričan, da bode tudi držal besedo, ali dokler so le mejverske šole, se vedno lahko pripeté dogodki in nastopijo razmere, ki utegnejo žaliti versko prepričanje katoliškega prebivalstva.

Jako težko je podati podobo o verskih razmerah gledé na učitelje in šolarje v posamičnih kronovinah, ker so jako pišli statistični podatki, in omejiti se hočem le na dunajske razmere.

Po statističnem letniku dunajskega mesta je bilo v šolskem letu 1890/91 na javnih ljudskih in meščanskih šolah na Dunaju 151.742 šolarjev in 3018 učnih močij, in sicer 1993 učiteljev in 1025 učiteljic.

Izmej šolarjev jih je 133.754 bilo katoliške, 2946 protestantske, 14.623 židovske in 419 drugih ver.

Mej učnimi močmi je pa bilo 2784 katoliških, 79 drugih kristijanskih ver, 151 židovskih in štiri brezverske.

Po izkazu nekega dunajskega lista se je število šolarjev v šolskem letu 1891/92 jako pomnožilo, hkratu pa tudi število učnih močij. Število židovskih otrok pomnožilo se je s 14.623 na 14.936, in število židovskih učnih močij pa s 151 na 170. Štiri brezverske učne moči so ostale.

Učne moči židovske vere so sevéda opravičene delovati na vseh javnih šolah. Hernalski poslanec je tudi dokazal, da so na ljudskih šolah, v katere hodijo skoro samo katoliški otroci. Nastane pa vprašanje: Kako se bodo vedli učitelji, kadar otroci delajo križ? Učitelj mora otrokom vendar dajati lep vzgled.

Tukaj javno izjavim: Jaz nisem protisemit, ali, gospóda moja, svojih otrok bi pa vendar ne dal rad poučevati kakemu židovskemu učitelju. (Dobro! na desnici.) Tako ima tudi katoliško prebivalstvo pravico zahtevati, da njega otroke poučujejo katoliški učitelji. (Prav dobro! Tako je! na desnici.) Večina prebivalstva je gotovo tega prepričanja, da mora biti učitelj tiste vere, kakor je većina učencev.

§ 1. državnega šolskega zakona pravi: „Naloga šoli je, otroke vzgojiti нравno-verski.“ Vprašam Vas, ali se more na šolah, na katerih poučujejo brezverske učne moči, govoriti o нравno-verski vzgoji? Taki učitelji in učiteljice, kajti mej temi štirimi brezverskimi učnimi močmi sta tudi dve učiteljici, (Čujte! na desnici), ne spadajo v šolo.

Jaz mislim, da naj bi take učne moči si izbrale kak drug poklic, za šolo niso. (Prav res! na desnici.)

Gospóda moja! Takih čudnih razmer pri verski šoli bi ne bilo, preprečile bi se.

Jaz sploh razumeti ne morem, zakaj se je o svojem času vzela šoli verska podlaga, zakaj se je verstvo izgnalo z naravnih svojih tal. S tem se nasprotja ne blažijo, temveč le poojstrujejo.

S tem se otroci vlečejo v verski prepir v onih letih, v katerih bi se najmanj smeli.

Pa še neka druga okoliščina se pridružuje. V naravi ljudske šole, ki ima svoje korenine v rodbini in v občini in torej more vspevati samo, ako ravná po življenjskih pogojih in življenjskih potrebah dotičnega prebivalstva, (Poslanec Šuklje: Prav res!), je, da pride bolj, kakor pri kateremkoli drugem zavodu, na osebo učiteljevo, tukaj se ne gre le za njegovo znanje, temveč za njegovo hotenje, za njegov нравni značaj, za to, če se more zlagati s potrebami prebivalstva. (Prav res! na desnici.)

To je pa mogoče samo, če stariši, otroci in učitelj stojé na enakih tléh vkupnega verskega prepričanja. (Tako je! Prav res! na desnici.)

Že pri tej debati se je opozorilo na to, kako je vrejena šola v Prusiji, da je tam od nekda bil šola verska in je še zdaj.

Član 24., odstavek 1., ustavnega pisma se glasi (čita):

„Pri osnovanju javnih ljudskih šol naj se kolikor mogoče ozira na verske razmere.“

Pomenljivo je, kako se je izrekel tedanji minister bogočastja pl. Ladenberg k članu 24., odstavku 1, ko se je razpravljalo o premeni ustave.

Rekel je: „Če so verske šole, to ne vodi do nobenega verskega razpóra, temveč so take šole še sredstvo, s katerimi se izognemo verskim prepriom.“

V prvi zbornici je po stenografinem poročilu stran 1073 izrekel to-le (čita):

„Imel sem že priložnost, da zmatram jaz oziranje na verske razmere s stališča vlade za jako važnó, ne da bi s tem hotel reči, da naj se tej ali

oni veri da prednost, temveč ker izrecno želim, da se vsaki veri v šoli dá jednaka pravica, in ker se ta pravica najbolje varuje in verski mir najbolje pospešuje, če dobi vsaka vera svojo šolo, kjer je to mogoče.“

V drugi zbornici rekel je minister bogočastja pl. Ladenberg (stenografino poročilo str. 1232):

„Mislim, da mi ni treba na to vas opozarjati, kako se v mnogih predmetih, ne le v veronauku kaže verstvo, in kako težko je v mejverskih šolah ločiti pouk, kakor je potrebno zaradi verstva, da se ne žali ta ali ona vers.“

Ta pojasnila, katera je dal minister bogočastja pl. Ladenberg pri obravnavah, pri katerih se je sestavila ustava z dne 31. januarja 1850. leta, so še sedaj resnična in prava, kajti naj se še tako propoveduje toleranca, kakor hitro ni šola verski vrvnana, priti mora do preprirov, in pri tacih preprih trpi država, in vlada ima dolžnost, da vse odpravi, kar bi utegnilo vzbujati take prepire.

V Prusiji se je učna uprava do najnovejšega časa držala načela, šola naj bode verska, ako je to le mogoče.

Še minister bogočastja Falk je izjavil pri obravnavi o šolskonadzorstvenem zakonu iz 1872. l. mej drugim (čita):

„In potem prosim, da se ozirate na to, da obstoji član 24. ustave in tudi ostane. Kako je mogoče, dokler velja ta odstavek, trditi, da se cerkev hoče vreči iz šole, da veslamo k oni šoli, ki se navadno imenuje brezverska.“

Pri posvetovanju o načrtu ljudsko-šolskega zakona v zbornici poslancev je izjavil dne 26. jan. 1892 celo svobodomiselní poslanec Richter (čita):

„Jaz pa nikakor ne grem tako daleč, da bi zahteval, da se v učnem zakonu mejversko šolstvo proglasi za merodajno stališče“, in dne 29. jan. 1892 je (stenografični zapisnik stran 207) izjavil dr. Friedberg v imenu narodnih liberalcev: „Še jedenkrat moramo naglašati, mi stojimo na stališču verske šole. V največ krajih Prusije se je taka šola zgodovinski razvila in jaz mislim, da ne gre, da bi od tega v načelu odstopili.“

Ravno to kakor v Prusiji, najdemo tudi v družih nemških državah, kakor na Virtemberškem, kjer se verske šole znatno množé in jih občine snujejo z veliko požrtvovalnostjo.

Da celo v liberalni vzgledni državi Badenski najdemo v ljudsko-šolskem zakonu § 19., ki se glasi:

„Pri nastavljanju učiteljev naj se posebno gleda, katere vere so učenci.“

Posebno se določa: „V šolah, v katerih se učé otroci le jedne vere, morajo se nastavljati tudi učitelji dotične vere.“ (Poročevalec dr. Beer: Tudi tukaj!) . . . Na Dunaju ne.

Gospóda moja! Kakor vidimo, v Nemčiji je še liberalcem samo po sebi umljivo, da se mora pri osnovanju ljudskih šol ozirati na verske razmere. To zmatrajo za utemeljeno v stvari sami.

Drugače pa je pri nas v Avstriji. Tukaj še o verski šoli spregovoriti ne smeš, če nečeš, da te bi imeli za nestrpneža in mislili o tebi, da pripadaš stranki, ki zmernosti ne razume. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. februarja.

Sprememba državnozbornskega volilnega reda. Po gorenjeavstrijskih občinah podpisuje se peticija do državnega zbora, v kateri se prosi, da naj ne pritrdi uvedenju neposrednih volitev v kmetskih občinah, ako ne bode vsaka občina volilni okraj. Sprememba državnozbornskega volilnega reda, pravi se v tej peticiji, je nepotrebna, ker se je sedanji volilni način po volilnih možeh dobro obnesel. Odločno pa občine ugovarjajo temu, da bi bil volilni okraj morda sedež okrajnega glavarstva ali okrajnega sodišča, ali morda le velike občine. Na ta način bi se otežile volitve in omejila politična svoboda. Liberalni listi se že hudujejo proti tej peticiji, kajti njim je le na tem, da bi z direktnimi volitvami pridobili kak okraj kmetskih občin, ne pa za to, da se pokaže pri volitvah pravo mišljenje prebivalstva. Dosedaj je peticijo podpisalo že 130 občin. Želeti je, da bi tudi v drugih kronovinah kmetsko prebivalstvo s takimi peticijami začelo obračati se do državnega zbora, da liberalci izvedó, da kmetsko prebivalstvo ne mara za njih novotarje in dobro pozna njihove zvižaje.

Taaffe in Hohenwart. Grof Taaffe si je nakopal veliko nevoljo levičarjev, ker je bil pri Hohenwartovem banketu. Liberalni listi pišejo, da je ministerski predsednik sam kriv, če se nova večina ni osnovala, ker mu liberalci ne morejo zaupati, ko se vedno pajaša s Hohenwartom. To je prav tako, kakor bi levičarji že bili poprej vedeli, da bode grof Taaffe šel na Hohenwartov banket. Spodtikajo se liberalni listi nad tem, da na Herbstovem banketu Taaffeja ob svojem času ni bilo. Vladni „Fremdenblatt“ pa odgovarja levičarjem, da ima ministerski predsednik navado, da pojde na banket le tedaj, če je povabljen. Na Herbstov banket ga pa niso bili povabili. Bil je pa on pri Hasnerjevem pogrebu, pri katerem je manjkalo mnogo liberalcev, dasi je Hasner bil oče sedanjega od liberalcev tako čislane šolskega zakona. „Fremdenblatt“ je tako torej dokazal, da Taaffe ne daje nobeni stranki prednosti in levičarji se bodo že morali potolažiti zaradi njegove prisotnosti pri Hohenwartovem banketu. To bode toliko lažje, ker se nemajo bati, da bi ministerski predsednik kedaj res posebno na konservativno stran se obrnil. Sedanja vlada tako varuje liberalne zakone, kakor jih je malikatera poprej.

Mladočehi. Mladočeska poslanca Miksta in Vesely odložila sta svoje mandate. Prvi je zastopal v državnem zboru pribramsko mestno skupino, drugi pa pribramski okraj kmetijskih občin. Oba sta bila nekdanj Storočeha, ali sta zadnji čas pristopila mladočeski stranki. Mladočeski državni poslanec Theumer tudi hoče odložiti svoj mandat, ker je izvoljen ravnateljem češke hranilnice. Kaj je krivo, da so se nakrat trije mladočeski zastopniki naveličali političnega delovanja, ne vemo. Znabiti neznosne razmere v mladočeskem klubu ali pa politični nevspehi.

Liberce. Kakor znano, imajo v novem liberškem mestnem zboru nemški nacionalci precejšnjo večino. Liberalci, ki so v manjšini, so poprosili večino, da bi jim prepustili nekaj mandatov v mestnem svetu. To prošnjo jim je pa večina odbila, češ, da morajo poprej liberalci v mestnem zboru pokazati, če so vredni, da se vsprejme kdo izmed njih v mestni svet. To je blamaža za liberalce pa tudi za vlado, ki v Liberci liberalce podpira. Nemški nacionalci so torej takoj iz začetka vso brezozirnost pokazali.

Panamska afera. Dva francoska policijska uradnika sta zadnji čas lovila Artona skoro po vsej Evropi, bila sta mu na sledu, ali nazadnje ga pa le nista dobila in sta se povrnila v Pariz. Arton ima več hudodelstev na sebi. Sleparyl je pri panamski družbi, pri dinamični družbi in oguljufal je svoje upnike, ko je napovedal krido. Govori se pa, da policiji ni toliko na Artonu, kolikor na papirjih, katere ima pri sebi. V teh papirjih je marsikaj, kar ne ugaja francoski vladi in republikanski stranki. Artona baje celo prijeli ne marajo, temveč odvzeti mu le hočejo dotične papirje. Da pa Arton ne pride pred sodišče, je francoskim ministrom in nekaterim drugim velikim gospodom v Parizu celo ljubše, ker bi utegnil njim kaj neljubega izpovedati. Govori se celo, da sta policijska uradnika celo bila dobila Artona, odvzela mu tiste važne papirje, potem ga pa lepo pustila pobegniti. Ko sta tako opravila svoj posel, sta se pa lepo povrnila v Pariz. Arton in veliki pariški gospodje so sedaj brez strahu. Prvega ne bode nikdo več zasledoval, poslednji se pa nemajo bati, da bi Artonovi papirji prišli v roke njih političnih nasprotnikov, da bi jih porabili proti njim.

Cavaignac je nakrat postal slaven mož na Francoskem. Kakor se kaže, se bode še mnogo govorilo o njem. Njegov govor v zbornici je začetek neke velike reklame zanj. Po deželi se že razširjajo knjižure z njegovo podobo, v kateri se on na vso moč proslavlja. Vse kaže, da se hoče z njim začeti podobna komedija, kakor se je ob svojem času z Boulangerjem.

Nemški državni zbor bode najbrž razpuščen, ako zavrže vojaško predlogo. Vladni listi tako pišejo. Vlada se je preveč odločno potegnila za vojaško predlogo, da bi se sedaj mogla umakniti. Upanja je pa jako malo, da bi pri novih volitvah se za vojaško predlogo dobila večina. Katoliški centrum tudi po novih volitvah ne bode za to predlogo. Brez katoliških poslancev je pa jako težko za take stvari v nemškem državnem zboru dobiti večino. Volitev se pa katoliška stranka najmanj boji, ker ima zanesljive in jako dobro organizovane volilce.

Cerkveni letopis.

Leonova slavnost v osrednji bogoslovnici goriški.

Ves svet se skuša, kako bi dostojno praznoval petdesetletnico škofovskega posvečenja sv. Očeta. Tudi goriški bogoslovci porabili so to priliko ter pokazali svojo ljubezen do Leona XIII. s sijajno slavnostjo, ki se je vršila 12. dan svečana.

Ko si prestopil prag bogoslovnice, zasvetila ti je nasproti lepa transparentna slika slavljenčeva (delo bogoslovca Rabuzina), obdana s cveticami. Med cvetjem in zastavami si prišel v preokusno okrašeno obširno obednico. V ozadju odra si zagledal prekrasno podobo sv. Očeta in ako si prišel šele ob 1/6 uri vse polno prav odličnega občinstva: prevzvišeni knez in nadškof Alojzij, deželni glavar prevzvišeni grof Coronini, grof Bagner, baron Winkler, ekscelexna Hranilovič, grofa Kolowrat in Lanthieri, župan dr. Maurovich, svetnik vit. Bozicio, baron Rechbach, okr. sodišča predsednik Sbisá, deželni poslanci dr. Rojič, dr. Jožef vit. Tonkli, dr. N. Tonkli, več častnikov in mnogo druge odlične gospode.

Orkester obstoječ iz bogoslovcev in nekaterih vnanjih gospodov zasviral je Verdijevo simfonijo: „Giovanna d' Arco“ pod spretnim vodstvom č. g. Lacinie in s to se je slavnost do bro pričela. V klasični latinščini je potem proslavljaj g. Knave Leona XIII. človeka, učenjaka, papeža. Žel je zaslužno pohvalo. Pevci zapeli so Gerbič-ev „Slovanski brod“, kateremu je bil semeniški duhovnik g. Šmid premenil primerno slavnosti besede. Živahno ploskanje pričalo je zadovoljnost občinstva. G. Guzelj je slovenski govoril o cerkvi kot zaščitnici svobode, za katero nas tako goreče navdušuje Leon XIII. Več duhovnih in posvetnih gospodov je govorniku čestitalo. Za njim nastopil je prvokrat tamburaški zbor pod vodstvom g. Zinka, ki se je tudi pri petju odlikoval kot izboren tenorist. Igrali so: „Sarafan“, „Lepa naša domovina“ in „Onamo“. Burno ploskanje pokazalo je presenečenje gostov. To ploskanje ponavljalo se je pri laški pesni Siniko-vi „Barcarola“ in pri Mozartovi simfoniji „don Juan“, katero je umetniško spretnostjo sviral orkester. G. Luxich je potem s pravo italijansko zgovornostjo proslavljaj slavljenca kot rešitelja socialnega vprašanja. Živahno je občinstvo odobravalo mladega govornika. Zopet so nastopili pevci ter zapeli Zajčev „Zemaljski raj“. Živi pohvali ni bilo ni konca ni kraja. Ko se je ploskanje nekoliko poglobilo, prečital je prevzvišeni nadškof tole brzojavko: „Monsignor Arcivescovo di Gorizia. Quum pervenerit ad Summum Pontificem telegrafica significatio gratulationis et obsequii clericorum Seminarii centralis Goritiensis optat Sanctitas Sua, ut Amplitudo Tua eos certiores faciat de paterna ipsius benevolentia et Apostolica benedictione, quam impertias. Rampolla. Kleče je prejelo občinstvo blagoslov. Orkester sviral je še Lacinin: „Violineconcert“, viharno odobravanje naj bo izbornemu skladatelju v spodbudo, da vztraja na poti, katero je tako lepo pričel. Zbor je potem zapel s spremljevanjem orkestra Lacinin „Hymnus in Leonem XIII. in razšli smo se z zadovoljnostjo v srcih in še večjo vdanostjo do sv. Očeta. Vodstvo bogoslovnice je lahko ponosno na svoje gojence in po vsej pravici se sme 12. dan svečana 1893. l. z zlatimi črkami zapisati v svojo kroniko.

Iz celovške škofije.

Mil. g. knezoškof Jožef bodo letos obiskali sledeče cerkve: Dne 10. aprila St. Rupert pri Velikoveu, 11. aprila St. Peter na Vašinjah, 12. aprila Spod. Trušnje, 13. aprila Mali St. Pavel, 15. aprila Lölling, 16. aprila St. Boštjan pri Vis. Ostrovi, 17. aprila St. Urban, 18. aprila Pulst, 19. aprila Glanhofen, 20. aprila Obermühlbach, 21. aprila špitalsko cerkev v Celoveu, 22. aprila Gorica, 23. aprila Karnski Grad, 24. aprila Žihpolje, 26. aprila St. Vid v Podjurski dolini, 27. aprila Galicija, 28. aprila cerkev čč. uršulink v Celoveu, 29. aprila cerkev oo. benediktinov v Celoveu, 30. aprila Medgorje, 2. maja Micheldorf, 3. maja Ladine, 4. maja Weitensfeld, 6. maja Krašnica, 7. maja Meiselding, 8. maja Križna gora ob Celoveu, 13. maja Domačale, 14. maja na Dravi, 15. maja Šmartin pri Beljaku, 16. maja Kovte, 17. maja Gorije, 18. maja Dvor, 5. junija Trebnje, 6. junija Arije, 7. junija Radenthein, 8. junija Trefling, 10. junija Kremsbrücke, 11. junija Maltein, 12. junija Kolmic, 13. junija Lipa v Dravski dolini, 14. junija Baldramsorf, 15. junija Kellerberg.

Musica sacra.

Pri pontifikalni maši, ki se bode služila v nedeljo dne 19. t. m., ob 10. uri, v stolni cerkvi v čast škofovskega jubileja sv. očeta, bode pel stolni kor sledeče skladbe: Dr. Fr. Witta peteroglasno mašo sv. Rafaela in ofertorij, A. Foersterja gradual in slavnostni Te Deum, slednjič Tantum ergo, ki ga je zložil T. L. da Vittoria.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 16. februarja.

(Čestitanje dežele kranjske sv. Očetu.) Danes opoldne poklonil se je deželni glavar blag. gospod Oton Detela in dež. odborniki blag. gg. doktor Papež, Ivan Murnik, dr. Schaffer in dr. Vošnjak prevzvišenemu gospodu knezoškofu ter izjavil prošnjo, naj prevzvišeni blagovoli sv. Očetu sporočiti udanostno čestitanje dežele kranjske ob priliki njegove petdesetletnice. Prevzvišeni knez in škof so odgovorili, da jih veseli izraz udanosti in spoštovanja do sv. Očeta tako slovesno objavljen od deželnega glavarja in deželnih odbornikov povdarjajoč zlasti, da so ravno sedanji sv. Oče v svoji neprestani skrbi za zboljšanje socialnih razmer največji pospeševatelj ne le večne, ampak tudi časne blaginje narodov ter obljublja, da hočejo radostno vstreči želji veleslavnega deželnega odbora in sporočiti čutila udanosti, spoštovanja in ljubezni kranjskega prebivalstva do sv. Očeta na višjem mestu.

(„Izvršujoči odsek osrednjega slovenskega katoliškega odbora“ in papežev jubilej). Predsednik „Izvršujočega odseka“, dr. Fran Papež, izročil je danes v posebni avdijenci prevzvišenemu g. knezoškofu ljubljanskemu lepo addresso za sv. očeta Leona XIII., podpisano od članov „izvršujočega odseka“ s prošnjo, naj jo blagovoli prevzvišeni predložiti sv. očetu. Prevzvišeni so se za ta izraz posebne udanosti do sv. očeta najtopleje zahvalili ter obljubili, da bodo iz srca radi vstregli želji „izvršujočega odseka“. — Besedilo adrese bomo v kratkem objavili.

(Romarski vlak v Rim) Piše se nam: Veseli nas, da se bo priredil poseben slovenski romarski vlak v Rim. Kakor kaže, smemo upati, da bo vse dobro vrejeno in da ne bomo čuli pritožb, kakor smo jih že čuli o takih vlakih. Dovolite, da izrazimo še te-le dvome in želje. Vožnja tje kaj bo šla skozi Padovo in Florenco; nazaj pa po isti poti, ali preko Lorete. Ne bo li tedaj mogoče, ogledati si i Florence i Lorete? Kajti kdor sploh želi videti v Italiji kaj razven Rima, želel bo gotovo videti te dve mesti, jedno zaradi lepote, drugo zaradi svetosti. — Nazaj grede se sme vsak romar ustaviti šestkrat. Premalo bo. Stejmo: Loreto, Florenca, Asisi, Paduva, Bolonja, Piza, Benetke, Milan, . . . — le največje znamenitosti, katere si želi vsak ogledati, kateri je že jedenkrat na tem potu, če je treba tudi nekaj goldinarjev doplačati. — Dunajski odbor obeta tudi, da bodo romarji 16. aprila pričujoči pri neki beatifikaciji. Upamo, da bo prostora tudi za nas. Dobro pa bi bilo morda, držati se nekoliko drugih Avstrijcev. — Spominjamo se tudi, da so romarji pri zadnjem skupnem romanju obžalovali, da niso imeli svojega pevskega zbora seboj. Naj bi se tedaj tudi za to preskrbelo.

(Deželni šolski svet) je v zadnji seji potrdil prof. Orožna knjigo: „Metodika zemljepisnega pouka“ kot priročno knjigo za učiteljske. — Stalno so nastavljeni v Črnomlju g. Fr. Štefančič in g. L. Perko, na Raki g. M. Humek, v Leskovcu g. Fr. Nagu, v Spodnji Idriji gđe. M. Sigon, v Trzinu g. Ant. Sone. — Na deški ljudski šoli v Škofji Loki ustanovi se za šolarje iz okolice poseben oddelek. — Na ljubljanskih gimnazijah imajo vsled ministerskega odloka dijski prosto tri popoldneve v tednu, namreč torek, četrtek in soboto.

(Iz Gorice): Pustne dni si vsakdo, da le premore, privošči kaj boljšega. Tudi neka lisica naredila je tako, ter si z medom osladiila svoj prazni želodec. Čebelarju Fr. K. skopala je pod uljnaskovo steno luknjo, zlezla notri in pokončala mu 4 panje z medom in čebelami vred. Ko je pretečen teden šel nekega gorkega dne pogledat, ni li huda zima naredila škode, zapazi polno lisičjih sledov okrog uljnake, in ko vstopi, pa tudi strašno razdjanje. Peščica čebel v jednom panju je bilo še živih, kar kaže, da je pretkana lisica imela še le ravnokar gostije. Tudi miši so naredile precejšnjo škodo čebelarjem.

(Slovesna razsvetljava Ljubljane.) Župan ljubljanski, blagorodni gosp. Peter Grasselli, je ukazal 18. t. m., t. j. v soboto na večer razsvetliti mestno hišo in druga občinska poslopja. Ta lepi vzgled bode gotovo mnogo pripomogel, da bode Ljubljana ta večer splošno razsvetljena, pokazala se kot zvesto udano hčerko rimske stolice.

(Iz Rima) se nam poroča z dne 13. t. m.: Mr. Azarian se je 8. t. m. zvečer pripeljal z darovi od sultana, katere je dne 9. t. m. v avdijenci izročil sv. očetu. Isti dan so došli darovi od francoske vlade. — Minolo sredo je došel kardinal Schönborn, v kratkem prideta kardinal Dunajevski in nadškof Stalevski. — Kardinal Zigliara, rojen leta 1833 na Korziki, je na smrt bolan. Ž njim zgubi kurija jednega najbolj učenih članov. — Ker je Francija v Bizerti napravila vojno pristanišče, sklenili so sicilijanski poslanci, predlagati v zbornici, da se Sicilija utrdi. — Pri „Banki Romanj“ so bajé našli za 40 milijonov bankovcev, katere je bil Tanlongo dal natisniti v Londonu, a jih ni porabil. Ker v banki za te bankovce ni pokritja, bode se Tanlongo tem težje zagovarjal. Milanski „Secolo“ pa poroča, da so pri rimski banki našli za dva milijona menic od mnogih poslancev.

(Štirje otroci so zgoreli) dne 7. februarja v St. Jederti pri Volšberku na Koroškem. Mati je bila otroke zaprla v sobi in odšla od doma. Med tem se je vnela hiša, — kako? — se ne ve, — in v sobi zaprti mladi otroci so našli žalostno smrt v ognju.

(Umrli) je dne 15. t. m. v Škofji Loki g. J. Kaiba, dolgoletni vodja občinske pisarne, možpoštenjak v vsakem oziru. N. v m. p.!

(Ogenj.) V noči od ponedeljka na petek je gorelo v Toplici pri Zagorju. Gorela je bajta Obahova. Ljudje, vzlasti rudniški delavci so bili takoj na pomoč in zadušili ogenj. Pogorela je samo streha.

(Iz Spodnje Idrije.) V naših rovtah živimo normalno življenje. Izjemo in veliko strahu napravljamo nam le neke vrste bolezni, ki je dobilo že različna imena, a na vse zadnje bo pa le kar — navadni tifus. Različno se pojavlja. Glavobol je splošno pri tej bolezni. Glavobolu se pridruži hud mrz, tako, da se bolnik kar poti, in takega kmalu pobere. Pri nekaterih je pa samo to, da se mu meša. — Da je bil tudi pri nas hud mrz, to ste si morali sami misliti, a poročal Vam nisem, ker je že tako križem vse vpolo o neznosnem mrazu. No, preživeli smo ga in solnčice nam lepo sije po hribih in hribečkih ter sneg lže. In kaj še? To ljubo solnčice privabilo nam je prve pomladanske cvetke, trobentice, pri nas „gučce“ imenovane. Dobil sem jih v soboto v naših hribih, in to veselje ter znamenje toplih dni Vam poročam, zlasti, ker sem prekosil gospoda iz Šenturške Gore.

(Vojvoda Yorški.) sin princa Waleskega in bodoči angleški kralj, je že nekaj dni član krojaške zadruga v Londonu. Te dni so mu njegovi krojaški kolege priredili banket, h kateremu je tudi on prišel.

Telegrami.

Celje, 16. februarja. Pri volitvi v okrajni zastop v velikem posestvu so Slovenci sijajno zmagali s 51 proti 35 glasovi. Narodna večina je s tem zagotovljena.

Dunaj, 16. februarja. Finančni minister je predložil načrt zakona, s katerim se podaljšuje budgetni provizorij do konca marca. Kathrein je predlagal nujnost za Ferjančičev predlog zastran bēde, ki je vsled slabe letine na Kranjskem. Zbornica je pritrdila nujnosti

in sklenila resolucijo, v kateri se pozivlja vlada, da zahteva primerne kredite za okraje Postojina, Logatec, Krško, Novo Mesto in Ortomelj.

Dunaj, 16. februarja. Bolgarski princ se je danes sémkaj pripeljal.

Berolin, 16. februarja. Cesar Viljem je odpotoval.

Berolin, 16. februarja. Včerašnji shodi oseb raznih političnih strank v Berlinu in Görliczu so vsprejeli jednoglasno resolucijo v prid vojaški predlogi priznavajoč jo za politično potrebo in naglašujoč, da to breme še zmore nemški narod.

London, 15. februarja. (Dolenja zbornica.) Balfour odločno pobija predlog o irski avtonomiji in zatrjuje, da je ni moč vsprejeti. Vodja parnellovcev, Rechmond, je izjavil, da bode končno sodbo mogoče izreči še-le pri tretjem branju. V načelu on predlogo odobrava.

London, 15. februarja. Po došlih poročilih je emir afganski jako bolan in ne more več voditi državnih poslov.

Novi Jork, 15. februarja. Deriver, mesto v Minnesoti, je napalo več sto pijanih Indijancev in je oropalo. Mnogo ljudi ubitih in ranjenih.

Umrli so:

14. februarja. Leopold Brodar, ključavničarjev sin, 16 mesecev, Streliške ulice 11, jetika.

15. februarja. Ivana Piro, posestnikova hči, 12½ leta, Kolezijske ulice 2, jetika. — Cecilija Mayer, bivša gostilničarica, 77 let, Krakovski nasip 14, pneumonia.

V bolnišnici:

12. februarja. Marija Velikanje, gostija, 38 let, jetika.

Tuji.

14. februarja.

Pri **Malicu:** Walter s sestro; pl. Löhrner, zasebnica; Knoller, poročnik; Bucswitz, potovalec; Czerny in Spielman, trgovca, z Dunaja. — Starkel, trzovec, iz Maribora. — Lehman, trgovec, iz Monakovega. — Dietrich s soprogo iz Medvoda.

Pri **Sonu:** Kras, Hasselhofer, Weil, trgovci, z Dunaja. — Löwe, trgovec, iz Bremena. — Schiek, trgovec, iz Prage. — Lipovitz, trgovec, iz Monakovega. — Roblek iz Radovljice. — Polla, seko. inženir, iz Trbiža. — Edelman iz Maribora. — Duič z rodbino iz Bosne.

Pri **bavarskem dvoru:** Müller, potovalec, s soprogo, iz Dukla. — Montel iz Kočevja.

Pri **južnem kolodvoru:** Slavik, lekarnar, iz Novoga Bydzora. — Helly, potovalec, z Dunaja. — Radvaunovska iz Budejevie.

Pri **avstrijskem caru:** Kmet, učitelj, s soprogo, iz Tržiča.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. zjut.	740.6	-5.4	sl. vzh.	jasno	
15. 2. u. pop.	740.7	6.6	sl. zap.		0.00
9. u. zveč.	741.2	1.6			
Srednja temperatura -2.8°, za 3.2° pod normalom					

Hišne telegrafe,
telefone
in strelevode

napeljuje po najnovejši, zanesljivo delujoči metodi in najnižji ceni

Josip Rebek
ključavničar v Ljubljani.

Vsa posamična dela so vedno v zalogi.

Dunajska borza.

Dne 16. februarja.

Dne 15. februarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	99	gld.	25	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98		90	
Zlata renta 4%, davka prosta	118		60	
Papirna renta 5%, davka prosta	100		25	
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	994			
Kreditne akcije, 160 gld.	327		75	
London, 10 funtov strl.	121			
Napoleonodor (20 fr.)	9		63	
Cesarski cekini	5		69	
Nemških mark 100	59		20	

Ogerska zlata renta 4%	115	gld.	75	kr.
Ogerska papirna renta 5%	102		25	
4% državne srečke l. 1864., 250 gld.	147			
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	147		90	
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197			
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97		90	
Zastavna pisma	101		65	
Kreditne srečke, 100 gld.	195			
St. Genois srečke, 40 gld.	66		70	

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23	gld.	—	kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	19			
Rudolfove srečke, 10 gld.	25			
Salmove srečke, 40 gld.	68		75	
Windischgrazove srečke, 20 gld.	76			
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154		90	
Akcije Ferdinandove sev. želez, 1000 gl. st. v. 2915				
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	98			
Papirni rubelj	1		26½	
Laških lir 100				

List „Mercur“

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na današki borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za doseg

kolikor moč visokega obrestovanja pri najpopolnejši varnosti naloženih glavnice.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Dr. Ivan Janežič.

Tis. ...